

Vedtatte resolusjoner- Akershus Høyres årsmøte 2024

Gode transport- og samferdselsløsninger	2
Skole og Kunstig intelligens – ja, takk!	3
En bedre russetid.....	4
Akershus som fremtidens studentfylke.....	5
Ja til utredning av Norges forhold til Europa og EU	7
Styrke kommunenes muligheter for bedre integrering	8
Trygge lokalsamfunn	9
På tide å ta vold i nære relasjoner på alvor!	10

Gode transport- og samferdselsløsninger

Nasjonal transportplan 2025-2036

Våren 2024 legger regjeringen frem ny Nasjonal transportplan (NTP) for perioden 2025-2036. Planen legger føringer for utviklingen av transportsystemet i landet, og omfatter investeringer og tiltak innenfor vei, jernbane, kollektivtransport, sjøtransport og luftfart. NTP skal legge til rette for en sikker, effektiv, miljøvennlig og tilgjengelig transportinfrastruktur som bidrar til samfunnsutvikling og vekst. For å kunne håndtere fremtidens transportutfordringer er det viktig at Akershus-prosjektene i nåværende NTP videreføres i den nye transportplanen.

Akershus Høyre vil:

- Arbeide for at viktige prosjekter i Akershus prioriteres i Nasjonal Transportplan (2025-2036), blant annet:
 - Glommakryssing i Fetsund
 - E18 Vestkorridoren sammenhengende utbygd til Drensrud
 - E18 Retvet – Vinterbro
 - E134 Dagslett-E18
 - E134 Oslofjordforbindelsen
 - Riksvei 4 gjennom Nittedal
 - E16 Nybakk-Slobrua
- Arbeide for å stoppe etterslepet og underfinansieringen på fylkesveiene.
- Arbeide for å fullføre InterCity.
- Arbeide for at Kongsvingerbanen prioriteres i Nasjonal transportplan (2025-2036).
- Styrke statens bidrag til kollektivtrafikken i pressområdene.
- Beholde Flytoget som eget togselskap, og åpne for mer fleksibilitet i tilbringertjenesten til Oslo Lufthavn.
- Gi fylkeskommunen skiltmyndighet.
- At staten skal følge opp sine forpliktelser i byvekstavtalene.

Veier

Akershus er landets mest folkerike fylke, og et fylke i sterk vekst. Vi ønsker at våre innbyggere enkelt skal kunne reise mellom jobb, skole, venner og fritidsaktiviteter. Mange av våre innbyggere reiser daglig inn til Oslo eller til kommuner på tvers av fylket. Innbyggere og næringslivet er avhengige av en effektiv transportsektor. Samtidig er vi forpliktet til å nå klimamålene og ambisjonen om å få ned klimautslippene og at alle nye kjøretøy skal være nullutslipp innen 2025. Da trenger vi et godt utbygget kollektivtilbud, trygge veier og gode lademuligheter.

Akershus Høyre vil:

- I samarbeid med Østfold, Buskerud og Oslo arbeide for en helhetlig planlegging og utvikling av Ring 4 for en mer effektiv forbindelse mellom øst-vest og nord-sør i regionen.

Skole og Kunstig intelligens – ja, takk!

Kunstig intelligens i skolen – ja, takk!

Kunstig intelligens (KI) er kommet for å bli. KI åpner mange dører, og gir mange muligheter, samtidig som det må satses på kunnskap og kompetanse for at den skal benyttes med klokskap. Vi skal arbeide for at alle elever i Akershus får god opplæring i bruk av KI slik at de blir forberedt på en fremtid hvor KI vil være en stor del av hverdagen. Samtidig skal vi passe på at de får innføring i god kildekritikk og farene ved bruk av KI.

Derfor vil Akershus Høyre arbeide for at skoleledere og lærere skal få den kompetansen som er nødvendig for å sikre at de har kontroll og et regelverk som er til det beste for små og store. Vi vil sørge for etter- og videreutdanning av ansatte og samtidig gi foreldre og foresatte trygghet nok til at elevenes bruk av kunstig intelligens er innenfor gitte rammer og kontroll.

Akershus Høyre vil:

- Gi lærere kompetanse og verktøy for å avdekke bruk av kunstig intelligens som erstatning for eget arbeid.
- At bruk av kunstig intelligens som erstatning for eget arbeid kommer inn i skolenes reglement for orden og atferd.
- At elever skal få opplæring i etikk og fornuftig bruk av kildekritikk knyttet til kunstig intelligens.
- Jobbe for at et nasjonalt regelverk som gir retningslinjer for bruk av kunstig intelligens i skolen, som åpner for læringsgevinster og som har fokus på kritisk tenking, kommer på plass så raskt som mulig.
- Jobbe for at skolene i Akershus har felles praksis for hvordan kunstig intelligens brukes for å få et mer likeverdig utdanningstilbud i moderne teknologi, i hele fylket.
- Fortløpende ta i bruk ny teknologi for avdekking av kunstig intelligens, etter hvert som forskningsforetakene lanserer dette.
- Gi lærere muligheten til å bruke programmer som gjør at elevene ikke har adgang til annet enn et lukket prøverom.
- At elevene skal få opplæring i bruk av KI som del av en aktiv læringsprosess i møte med nye og ukjente temaer.

En bedre russetid

Avgangsmarkeringen i Norge er en lang og fin tradisjon, men verken for russen eller andre er det heldig at markeringen har fått rykte på seg for å være ekskluderende og dyr. Selv om de aller fleste elever opplever en inkluderende og en fin russetid, er det lite tvil om at ekskludering skjer for mange.

Russetiden må være arrangert av russen selv. Det skal likevel være et mål at kommune, fylke, skoler, foreldre og lokalsamfunnet skal bidra til å gjøre feiringen inkluderende og trygg. I størst mulig grad bør arrangement og feiring i regi av russen gjøres slik at det er åpent og tilgjengelig for alle avgangselever. For mange av avgangselevene er tilgang på lokaler en begrensning slik at bussene blir det eneste mulige festlokalet. Det må arrangeres flere russekroer og samlinger som gjør det mulig for russen å oppholde seg andre steder.

Akershus Høyre vil:

- At russetiden utsettes til etter de skriftlige eksamenene, i samarbeid med elever og fylkene på Østlandsområdet.
- Gå i dialog med arrangører av russefestivaler for å tilpasse at dette skjer etter eksamen.
- At skolene arrangerer foreldremøter i samarbeid med politiet og SLT med fokus på inkludering, rus i forbindelse med russetiden både under forberedelsene som starter i ungdomsskolen og oppfølgingen i den videregående skolen.
- Legge ned Russens hovedstyre i Viken/Akershus.
- Legge til rette for at kommunene arrangerer minst en fest/arrangement i russetiden der alle avgangselever kan delta.
- Gi flere muligheter for russ til å samles utenom bussene, som russekroer på utesteder med ID:18 eller gjøre det lettere for russen å leie lokaler.
- At fylket går i dialog med kommunene for å legge til rette for at russebusser kan parkeres på anviste steder og utfartsparkeringer slik at politi, foreldre, og alle avgangselever har oversikt over hvor russen oppholder seg.
- Ha en grundig gjennomgang av de kommersielle aktørene som opererer i russemarkedet.

Akershus som fremtidens studentfylke

Den fjerde industrielle revolusjon er i ferd med å endre samfunnet ved at vi kommuniserer, lærer og opptrer som konsumenter på stadig nye måter. Den fjerner eksisterende geografiske barrierer, integrerer fysiske og biologiske sfærer, og eliminerer unødige mellomledd i tidligere løsninger. Tradisjonell erfaring og kompetanse settes under press, og det er godt forankret i en rekke nasjonale strategier at våre løsninger på høyere utdanningsnivåer må endres radikalt for å lykkes i fremtiden.

Som svar på dette utvikler høyskoler og universiteter stadig nye løsninger for fleksible og asynkrone digitale læringsplattformer som kan dekke komplette digitale utdanningsløp samt hybride programmer som supplement til tradisjonelle løsninger tilpasset utdanning i kombinasjon med jobb. I tillegg til endringsbehovet som utløses fra den digitale utviklingen, bidrar også økende press på infrastruktur, arealer og tilgjengelig undervisningskompetanse til intensivert søk mot nye løsninger.

Denne utviklingen gir store muligheter for å skape fremtidsrettede studiearenaer der studentmiljøer kan få desentralisert tilgang på høyt faglige kompetansemiljøer både nasjonalt og internasjonalt, bomuligheter med lavere kostnader enn i sentrale områder, og gode sosiale arenaer med medstudenter i studietiden. En rekke land er kommet svært langt med desentraliserte studieløsninger, og regionale campuser er også i ferd med å bli testet ut i Norge. Det er økende dokumentasjon for at slike løsninger avlaster fremtidens utfordringer.

Høyre mener at Fylkeskommunen i sin rolle som samfunnsutvikler må intensivere sin innsats for en lærekraftig regional kompetansepolitikk, og stimulere til planlegging som åpner for å bygge regionale studiecampuser. En rekke steder i Akershus er godt egnet for at slike løsninger kan legge til rette for tett samarbeide mellom nasjonale og internasjonale akademiske institusjoner, kommuner/regioner, og ikke minst regionalt næringsliv. Slikt samarbeid vil både kunne gi fremtidsrettede studiemiljøer, og legge til rette for at det regionale arbeidslivet har tilgang til den kompetansen det trenger gjennom kompetansepartnerskap. Dette kan tette et truende gap mellom hva arbeidslivet trenger, og den kompetansen arbeidstakerne faktisk har. Relevante formelle studieløsninger kan også på sikt bidra til "ikke-formell opplæring" gjennom dynamiske tilbud for livslang læring og oppdatering av kompetanse over tid.

Høyres mål er at Akershus skal bli landets ledende og mest studentvennlige fylke.

Akershus Høyre vil:

- At Akershus fylkeskommune i sin arealplanlegging fremmer attraktive studentmiljøer med regionale campuser knyttet til eksisterende utdanningsinstitusjoner. Dette bør inkludere boligløsninger, solid teknologisk infrastruktur og gode sosiale arenaer for studenter og deres familier.
- Søke etter løsninger for å komme raskt i gang med piloter, og utarbeide en strategi for langsiktig oppbygging av fremtidsrettete studiearenaer.
- Som en grunnleggende premiss vil vi søke løsninger i fellesskap mellom fylkeskommunene, kommuner/regioner, academia og det regionale næringslivet.
- Utvikle korte, intensiverte ordninger for å gjennomføre etterutdanning og kompetanseoppdatering på deltid.

- At også private utbyggere kan søke Husbanken om lån og tilskudd til studentboliger tilknyttet sine utbyggingsprosjekter.

Ja til utredning av Norges forhold til Europa og EU

Verden er i stadig endring. Vi har de seneste årene opplevd en verdensomspennende pandemi, utstrakt terrorisme, synlige resultater av en begynnende klimakrise og krig i Europa. Demokratiet utfordres mange steder og det er skapt usikkerhet om hvilken retning noen av våre viktigste allierte velger, blant annet som følge av Brexit og USAs veivalg i utenrikspolitikken. Verdensbildet er ikke det samme som på 1990-tallet, sist det norske folk tok stilling til EU-medlemskap.

Norge er en liten og åpen økonomi som er avhengig av tilgang til verdensmarkedet på samme rammevilkår som andre. For å opprettholde vårt velferdsnivå er vi helt avhengige av å selge våre varer og tjenester internasjonalt. Men også Norges posisjon i verden er i endring. Vi har behov for en styrket sikkerhetspolitikk og stabile handelspartnere med forutsigbare rammevilkår. Norge bør derfor vurdere om vi er tjent med en sterkere tilknytning til Europa og EU.

Gjennom vår deltakelse i Schengen-samarbeidet er Norge avhengig av tett samarbeid med EU for å bekjempe illegal migrasjon, organisert internasjonal kriminalitet og terrorisme. Tilgangen på vaksiner under pandemien og nye handelsavtaler med blant annet USA og Kina har vist at Norge har hatt fordeler av samarbeidet med EU. Flere store land har gitt uttrykk for at spillereglene, slik de er skissert av WTO, i mindre grad enn tidligere gjelder og utfordres av blant annet Inflation Reduction Act.

EU har også tatt en ledende posisjon i klimaarbeidet, og innfører på løpende bånd regelverk som har som formål å redusere karbonutslipp. Dette må også Norge forholde seg til og følge, i henhold til EØS-avtalen. EU tar i liten grad hensyn til Norges særegenheter, geografiske beliggenhet og behov i sin politikkutforming, fordi Norge ikke er til stede der beslutningene fattes. Samtidig er det liten tvil om at Norge har en betydelig jobb å gjøre innen klima og naturvern dersom målene vi har forpliktet oss til skal nås.

Det er i år 30 år siden forrige EU-avstemming i Norge, noe som betyr at ingen norske statsborgere under 48 år har hatt muligheten til å gi sin stemme til spørsmålet om norsk medlemskap. EU-medlemskap vil kunne gi Norge langt større autonomi og påvirkningsmuligheter enn hva vi i dag oppnår ved å stå utenfor. Akershus Høyre mener derfor at det er på tide med en ny debatt om hvordan norsk medlemskap i EU vil kunne gi Norge større trygghet og forutsigbarhet for fremtiden. Akershus Høyre mener også det er viktig at vi tar initiativ til en debatt om EU's økende sikkerhetspolitiske og forsvarspolitiske rolle som et tillegg til NATO.

Akershus Høyre vil:

- Utrede grunnlaget for å starte forhandlinger med EU om norsk medlemskap.
- Vurdere sikkerhetspolitiske, klimapolitiske og handelspolitiske aspekter ved norsk EU-medlemskap.
- Utrede fordeler og ulemper ved norsk tilknytning til euroen.

Styrke kommunenes muligheter for bedre integrering

I Europa opplever vi den største flyktningkrisen siden andre verdenskrig. Den største årsaken til dette er krigen i Ukraina. Siden krigen startet, har over 70.000 ukrainere fått innvilget midlertidig kollektiv beskyttelse. Mange kommuner har uttalt at de kommunale tjenestene har nådd bristepunktet og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har anmodet om at det skal bosettes om lag 37.000 flyktninger i 2024. I midten av januar har omtrent halvparten av kommunene som har fattet vedtak om bosetting vedtatt færre plasser enn de er anmodet om. Det høye bosettingsnivået har over tid gitt en rekke merkostnader som ellers ikke ville vært der for mange kommuner. Et eksempel er økt arealbehov for tjenesteyting på bekostning av andre innsatser. Rammen av integreringstilskuddet vil i mange tilfeller ikke være tilstrekkelig for å dekke dette. Det er viktig å sikre at kommunene kan tilby nødvendige tjenester, og god integrering av flyktningene.

Akershus Høyre vil:

- Styrke integreringstilskuddet som kommunen får for personer med midlertidig kollektiv beskyttelse i tråd med behovet som følge av økt bosetting over tid.
- Legge bedre til rette for kartlegging av flyktningers helse og eventuelle ekstraordinære behov.
- At IMDis saksbehandlingspraksis for søknader om tilskudd ved bosetting av flyktninger med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker endres slik at flere søknader imøtekommes.
- At startlånsordningen brukes aktivt for å få flere inn på boligmarkedet, og frigjøre flere kommunale boliger til flyktninger og at regjeringen fjerner distriktpolitiske hensyn i behandlingen av søknader om startlån.
- At regjeringen øker Husbankens tilskudd til lån og tilskudd til utleieboliger.
- Gjennomgå regelverket for hvilke bygninger som kan brukes som boliger når flyktninger skal bosettes.
- At regjeringen tar en større kritisk gjennomgang av ytelsene for personer med midlertidig kollektiv beskyttelse med mål om å gjøre det mindre attraktivt å flykte til Norge.
- At personer med midlertidig kollektiv beskyttelse ikke skal være en del av fylkeskommunens ansvar for tannhelsetjenester.
- At aktivitetsplikt og aktivitetstilbud til de som mottar offentlige ytelser må prioriteres.
- Styrke kommunene slik at alle som har plikt til å delta i introduksjonsprogrammet sikres å starte senest innen tre måneder etter at personen har blitt bosatt i en kommune.

Trygge lokalsamfunn

For kommunene har det vært helt vesentlig å ha forebyggende politi og en politikontakt, hvor det er rask vei inn til god kommunikasjon. Det opparbeides kompetanse på ulike miljø og trender i lokalsamfunnet, og sammen med kommunens koordinering så skal det være kort vei til hjelpetiltak.

Ungdom i tenårene har lav konsekvensvurdering og høy risikovillighet og dermed er det viktig å ta tak i lokale utfordringer tidlig slik at konsekvensene for de det gjelder blir mildest mulig.

Gjennom historien har det vist seg viktig at politiet er synlig og møter ungdom også på «godværsdager». Det kan være i skolegården, på fritidsklubben, på fotballbanen eller i lokalmiljøet der ungdom treffes uformelt. Dette bidrar til å skape tillit, få relasjoner og ungdom kan få svart ut spørsmål de sitter inne. Denne delen av politiarbeidet har i det senere år blitt fraværende og ungdom møter da først politi når hendelsene oppstår og politiet selv ikke har noe kunnskap om miljø, trender, bakgrunn eller annet som kan bidra til å skape en positiv endring.

Uten forebyggere i politiet så vil politiet gå glipp av mye informasjon som de kan dra nytte av for å forhindre uønsket atferd eller utvikling. Om politiet ikke blir kjent med ungdom eller får gjennomført bekymringsamtaler på relativt lavt nivå, så vil atferden fort eskalere og det vil både enkeltindivider, miljøer og samfunnet tape på. Kunnskap på tvers er helt essensielt og mulighet for å ha flere verktøy for å veilede ungdom ut av en begynnende uønsket retning – gjerne uten at det er opprettet straffesaker eller henvist til hjelpeapparatet. Veiledning på lavest mulig nivå er nødvendig i et samfunn med begrensede ressurser og midler.

De allerede begrensede midlene til forebyggende tjenester er dessverre ytterligere strupet av dagens rødgrønne regjering. I sin iver etter å bedrive symboltung distriktspolitikk, tar de penger bort fra forebyggende tiltak og taktisk politiarbeid for å opprette flere passkontor.

Om utviklingen fortsetter slik vi frykter – med økt problematikk rundt rus og kriminalitet, færre ressurser til tidlig innsats og forebygging, vil vi se et samfunn med økt antall straffesaker, flere henvisninger til hjelpetjenestene og økte kostnader for samfunnet, samt de utfordringer ungdom vil møte om de ikke blir veiledet på en vei med best mulig valg for enkeltindividet. Da hjelper det lite med kortere vei til passkontoret.

Akershus Høyre mener politidistriktene må gis tilstrekkelige ressurser til å kunne satse på forebyggende tiltak for å hindre økning i ungdomskriminalitet og rusproblematikk.

På tide å ta vold i nære relasjoner på alvor!

Hjemmet og de nærmeste skal være det tryggeste vi har rundt oss. Vold i nære relasjoner er ofte et sammensatt samfunnsproblem som trenger sammensatte løsninger, uansett hva slags type vold det dreier seg om. Vold forekommer i nåværende og tidligere familierelasjoner og rammer både voksne og barn. Menn er overrepresentert som voldsutøver.

Vold i nære relasjoner er alvorlig kriminalitet, som i ytterste konsekvens tar liv. Det rammer familiene hardt og er et alvorlig samfunnsproblem. I august 2021 la Solberg-regjeringen frem handlingsplanen "Frihet fra vold", om å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner. Handlingsplanen inneholder 82 tiltak for å styrke innsatsen mot denne kriminaliteten ytterligere. At regjeringen Støre etter valget la vekk handlingsplanen og først etter to år fremmet sin egen har forsinket det viktige arbeidet. Akershus Høyre er svært bekymret for en samfunnsutvikling hvor partnerdrap og vold i nære relasjoner øker og mener det må på plass konkrete tiltak og målrettet innsats på flere samfunnsområder og -nivåer for å snu den negative trenden.

Akershus Høyre vil at Akershus skal være et foregangsfylke mot vold i nære relasjoner. Alle kommuner skal ha aktive handlingsplaner mot vold i nære relasjoner for å forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep. Kommunene må arbeide med tiltak og tjenester på tvers i organisasjonen og samarbeide med frivillige organisasjoner og andre samarbeidspartnere.

Det er avgjørende at voldsutsatte får rett hjelp og tilstrekkelig informasjon om egne rettigheter. Derfor må arbeid med formidling av informasjon om rettigheter, samt holdningsendring og hjelp til dem som utøver vold, også prioriteres.

Akershus Høyre vil at krisesentrene styrkes, både i form av beskyttelse og informasjonsarbeid ut i samfunnet. Samarbeidet mellom alle instanser som politi, skole, primærhelsetjenesten, familievernkontor og krisesenter må bedres.

Akershus Høyre forventer at regjeringen raskt får på plass en permanent partnerdrapskommisjon som skal granske partnerdrap og identifisere eventuell svikt i det offentlig. Videre må regelverket endres slik at ofre og etterlatte skal varsles dersom gjerningspersonen løslates fra fengsel og bruken av omvendt voldsalarm ved besøks- og kontaktforbud må utvides umiddelbart.